

Ligesaa lidt som det ærede Medlem Hr. Povlsen føler jeg nogen stærk Trang til at imødegaa den Tale, som det ærede Medlem Hr. Moltesen nylig holdt, en Tale, der var besjælet af et vidt og frit Syn, af en historisk Sans, som jeg i mange Henseender kun kan anerkende. Men som det ærede Medlem Hr. Povlsen mener jeg ganske vist ogsaa, at det ærede Medlem Hr. Moltesens Tale ikke just i udpræget Grad kunde kaldes en Forsvars- eller Anbefalingstale for det foreliggende Lovgivningskompleks. Det ærede Medlem Hr. Moltesen gentog sit Ord fra nogle Aar tilbage, som jeg ogsaa havde citeret: at Statsreligion er Hedenskab. Ud fra dette Ord synes jeg, at vi Socialdemokrater staar ganske udmærket stærkt og i Virkeligheden med Tilslutning fra det ærede Medlem, Venstres Ordfører, naar vi siger: Ud af Hedenskabet! Saa snart som muligt en Adskillelse af Kirke og Stat! Skilsmisse mellem det kristelige og det borgerlige! Ud af Hedenskabet, ud af Sammenblandingen!

Det ærede Medlem Hr. Moltesen understregede ikke nu saa stærkt, som han gjorde det for en Del Aar tilbage under Behandlingen af de Appelske Kirkelove, at saa snart der fra kirkelig Side, hvad han mente vilde blive Tilfældet i den protestantiske Verden, kom Ønsker i den Henseende, saa skulde Staten gribe til, og gribe hurtigt til. Det var i 1910—11—12, det ærede Medlem udtalte sig saaledes. I 1916 kom saa Tilbudet fra kirkelige Kredse, som dog ikke var ganske uden Betydning. Da var det, at vi anbefalede at gribe til, men det ærede Medlem gjorde det ikke. Han synes heller ikke at gøre det i Dag, han stiller det alligevel hen som en Fremtidssag. Vi mener nu fra vor Side, at Tiden er kommet, og deri er vi i Overensstemmelse med det Grundsyn, som det ærede Medlem gjorde gældende i 1912.

Det ærede Medlem sagde, at denne Forsamling, Rigsdagen, egnede sig ikke til at diskutere egentlige indre kirkelige Spørgsmaal, og deri har han saa fuldkommen Ret. Derfor er det ogsaa, at man fra grundtvigsk Side har ment, at denne borgerlige Rigsdag og denne parlamentariske Regering er den bedste Kirkestyrelse, for den vil altid afholde sig fra den Fristelse at gribe ind i saadanne Spørgsmaal. Det var Harald Holms store afgørende Begrundelse for sit

Standpunkt. Ikke desto mindre er det i de senere Aar sket, at saadanne Spørgsmaal er blevet diskuteret her i Rigsdagen, at Regeringen har haft med saadanne Spørgsmaal at gøre, og det i en Grad, der har været lige ved at berøre Regeringens Eksistens. Det ærede Medlem erindrer Efteraaret 1913; da var der en Maaned, September Maaned, hvor mange Mennesker — jeg har vist en Gang ladet mig forlede til at sige: ogsaa det ærede Medlem, men jeg har maaske taget fejl — mente, at det daværende Ministeriums Livstraad var saa tynd, at der kun skulde en lille Smule Bevægelse til, for at Ministeriet var rystet ned kort Tid efter, at det var kommet til Roret. Det var paa et af disse Spørgsmaal, ja det var mærkværdig nok paa det Spørgsmaal, som det ærede Medlem Hr. Moltesen nævnte, idet han sagde: vi kan ikke i denne Rigsdag diskutere et Spørgsmaal som Jomfrufødselen. Nej, det kan vi ikke aandeligt talt, og det burde vi aldrig kunne gøre, men det blev diskuteret her, og det var dette Spørgsmaal, der lige paa et hængende Haar havde faaet et Ministerium til at ryge af Pinden, hvorover man i vide Kredse den Gang vilde have glædet sig.

Denne Sammenblanding af det kristelige og det borgerlige, der kunde faa en saavel signelsesrig politisk Virkning som, at et radikalt Ministerium knækkede Halsen ganske kort Tid efter, at det var kommet til Roret — saaledes var Stillingen faktisk — det er det, vi har lagt Mærke til, det er den Slags, vi nødigt vil have gentaget, og det er den Slags, der kan opstaa i Ryslingsagen. Den højtærede Kirkeminister har ikke udtalt sig nær saa klart som det ærede Medlem Hr. Tange og langt fra saa klart som det ærede Medlem Hr. Moltesen i denne Sag. Den højtærede Minister har ladet denne Sag staa hen. Kirkeligt Landsforbund har erklæret, at man ganske rolig afventer, hvem der bliver den nye Biskop paa Fyn, men saa skal Sagen afgøres; og i hvilken Retning Kirkeligt Landsforbund vil have den afgjort, er der ingen, der nærer Tvivl om.

Altsaa: saa længe vi har Hedenskabet, Statsreligionen, Sammenblandingen af Stat og Kirke, af kristeligt og verdsligt, saa længe undgaar vi desværre ikke, at disse Spørgsmaal trænger sig frem paa denne